

O b s a h tohoto čísla:

Má většina vždy pravdu?

/Gennadij Batygin/

Dopis do Moskvy

/Jiří Hájek, Jaroslav Šabata/

Teze "pro Budapešť"

/Jaroslav Šabata/

K současné situaci

/D.S./

Gennadij Batygin

M á v ě t š í n a v ě d y p r a v d u ?

/Nová doba č.42, roč.1987, str.23-24/

Každý národ a země mají své unikátní politické zkušenosti. Specifické rysy národní psychologie, způsobu života a kultury činí samu formulaci otázky, jaký politický systém je ideální, nesmyslnou. Ať jsou to teokratické režimy v raném středověku, despotie v zemích Orientu, absolutní monarchie, vojenské diktatury, parlamentní republiky, tribalismus, anarchie, ochlokracie, komuny ... Avšak demokracie je nejvyšší forma společensko-politického uspořádání. Samostatná forma volby společenské organizace je svrchovaným nezadatelným právem každého národa. Dvacáté století zároveň přineslo takové problémy, které nemají v dějinách obdoby. Jedním z nich je vytvoření globálního, celosvětového politického "prostoru", v němž žádná země při řešení svých vnitřních problémů již nemůže a nemá právo zapomínat na svou odpovědnost vůči světovému společenství.

Složitost tohoto problému je nesporná. Společensko-politické a národní rozdíly ustupují do pozadí před budoucností. Autoritu země a stupeň důvěry, kterou si zasluhuje, určuje dnes ochrana lidských práv. Zájmy všeho lidstva získávají nespornou prioritu před zájmy států, tříd, národů a ideologií. Doktrína vylučující násilí jako zásada vzájemných vztahů mezi lidmi začíná dominovat rovněž při hodnocení mezinárodní i vnitřní politické situace.

Dubnová linie KSSS změnila mnohé v politických tradicích. Sama výzva strany, aby se lidé učili žít v podmínkách demokracie, odstraňuje vžitě představy. Vždyť před přestavbou se za demokracií označovalo něco zcela jiného - naprostá jednotvárnost politické volby, bezvýhradná poslušnost vedení a sociální aktivita zaměřená výhradně na schvalování přijatých rozhodnutí.

Dnes zjišťujeme, že deklarovat demokracii a umět žít a pracovat v podmínkách demokracie není zdaleka totéž. Lidé si postupně uvědomu-